

خواهد

رمان از مرگذشت محمد رضا فاضلی دوست

نویسنده: مصطفی محمدی

شرکت جهان

پوسنچہ: ملکی مختابی

卷之三

پیش درآمد:

امروز مردی را دیدم که یک آن دلم رفت تا او را هم به شمار دوستانم بیافزایم؛ عین کشیدن یک نفس خوشبو توی سینه که آدم دیگر دلش نخواهد آن را بیرون بفرستد؛ یا ایستادن بر فرازی که گستره‌ای به اندازه یک ملت و کشور را به تو می‌نمایاند و نمی‌توانی به از دست دادن چنین چشم‌اندازی حتی فکر کنی. خیلی زود پایی دلم را گیر انداخت. شانه‌ها یش گوبی بلندترین جا روی زمین باشد؛ اما باید برای عقلمن پاسخی می‌یافتم تا به هنگام نوشتن این برگ‌ها، پیشاپیش قضاوتی درباره‌اش برای خودم توی آستین داشته باشم. با این که چند سالی است آدم‌های پیرامون و روی زمین چنگی به دل نمی‌زنند تا با آهنگ شان بتوان سرودی خوش ساخت، انگاری دلم پای این یکی کوتاه آمده باشد. من هم تلاش می‌کنم پاسخ درست و درمانی از زیان دلم به عقلمن بدهم؛ ولی مگر او چه دارد و کیست که این گونه فکرم آواره یافت و شناخت وی شده؟ دست آدم که از چنین آدم‌هایی کوتاه می‌ماند، فکر و نیروی خیال به سراغ اسطوره‌های دست‌نیافتنی و روح‌های بزرگ سرگردان دور و بر

می‌رود؛ همان روح‌هایی که از روز نخست زندگی، ستودنی، باورنکردنی، افسانه‌ای، پاک، خوش‌آئیه، فرمانده و رهبر، خوشبخت، نیک‌کردار و نیکوگفار، جواهر، خدایی و... سر آخر این که، دوست‌داشتنی می‌آیند و می‌زیند و می‌روند. حتی «رفت» آنان هم به سرآمدشدن شان می‌افزاید. تا این گونه روح‌های بزرگ گوشه پندراند. آدم‌های دیدنی نادیدنی، شنیدنی‌ها ناشنیدنی و خواندنی‌ها ناخوانا خواهند ماند؛ مگر این که آدم دریابند که این آدم‌های فراوان، با چهره‌های تکراری و یک دست، در حقیقت آدم را به همان روح‌های بزرگ تزدیک‌تر می‌سازند.

پدرش از بوجوانی به دنبال شناخت مسائل سیاسی و پیگیری حوادث روز جامعه می‌اشد؛ هم‌چنان که در جریان ملی شدن صنعت تفت، توانست به واسطه دعایت و سنجشی که از اوضاع کشور پیدا کند، راه درست را در رویه آیت‌الله کاشانی بیابد. پس از آن دوره نیز، یکی از مبارزان و مسلمانان پرسور در حادثه روز پانزدهم خردادماه سال ۴۲ تهران بود. او از این دوران توانست به عنوان یکی از بازاریان مسلمان، به مقابله با رژیم شاهنشاهی پیردازد و به عنوان یکی از مریدان حضرت امام خمینی (س) وارد میدان می‌شد؛ هم‌چنان که تلاش می‌کرد با رفت و آمد به قم و نشت و برخاست در محضر علماء، خودش را به سرچشمه تهضیت اسلامی پیوند دهد. بعدها نیز در قالب هیأت‌های مؤتلفه اسلامی، توانست این ارتباط‌گیری را حفظ کرده و تداوم بخشد. در کنار آن و انجام کسب و کار در بازار تهران، یکی از شاگردان آیت‌الله رفیعی قزوینی بود و توانست از محضر وی، معارف والایی از علوم اسلامی را فراگیرد. هم‌چنان که خود را در عرصه امور اجتماعی و مذهبی نگه داشته و بحران‌های سیاسی کشور را پیگیری می‌کرد، با همیاری مبارزان هیأت‌های مؤتلفه اسلامی، به یاری تهضیت امام خمینی (س) و احیای دین شتافت. در این راه، از جان و دل مایه گذاشت. در این رویه چنان فعال بود که در تهییه و توزیع اعلامیه‌های حضرت امام (س) که از نجف به

تهران می‌رسید، بارها تا مرز دستگیری پیش رفت و هر بار به خواست خدا جان و مالش در امان ماند؛ هرچند که از اهدای جان و خون خویش نیز برای پیروزی انقلاب اسلامی دریغ نداشت. گفته‌اند که در زنجیره هیأت‌های مؤتلفه اسلامی چنان پیش رفته و به اشاعه افکار و اندیشه‌های اسلامی که در اعلامیه‌های امام خمینی^(۱) دست می‌زد که یک بار به خانواده توصیه می‌کند: «چنان‌چه من دستگیر شدم یا مأموران دستگاه به طور ناگهانی و غافلگیر کننده به خانه یورش آوردن، ساک اعلامیه‌ها را به عنوان اسیاب حمام برداشته و از خانه خارج شوید!». پس از پیروزی انقلاب نیز، از آن‌جا که در بازار و محل سکونت به عنوان یک فرد معتمد همگان شناخته می‌شد، به پاکسازی عناصر وابسته به رژیم پهلوی برداشت؛ چندان که برای شناسایی بسیاری از افراد ضدانقلاب و یا مشکوک، از وی استعلام می‌شد و نظرش برای نهادهای انقلابی حجت بود.

حاج حسین فاضلی دوست پس از پیروزی انقلاب اسلامی کنار نشست و با ارتباط با مسؤولان و شخصیت‌هایی همچون محسن رفیق دوست، عسکراً ولادی و صادق امانی، هر چه در نوان داشت، برای حفظ انقلاب به کار بست. در حجره و محل کسب خود نیز، جوانی را به عنوان شاگرد پذیرفته و پرورش می‌داد که بعدها یکی از مردان بزرگ میدان جنگ تحمیلی شد: شهید علی قمی که داماد حاج حسین بود، بسیاری از آموزه‌های مذهبی و انقلابی را در نزد وی فراگرفت تا بتواند یکی از رزم‌مندگان تأثیرگذار در جنگ و فرماندهان بزرگ لشکر ویژه شهدا باشد؛ هم‌چنان که پیش از انقلاب نیز از سن سیزده سالگی، از محضر حاج حسین تعليمات دینی را فراگرفته و با شور انقلابی به صحنه مبارزه با رژیم آمد و در جریان مسجد لرزاده مجرح شده بود.

حاج حسین، فعالیت خودش را در حزب جمهوری اسلامی و عهده‌دار

شدن مسؤولیت شاخه سیاسی انصاف در این حزب، تداوم بخشید و توانست در سازماندهی بازار و فعالیت بیشتر بازاریان توانی حوادث و مراحل انقلاب، تأثیر خوبی از خود به یادگار گذارد. از همان طریق نیز در جهادسازندگی و امدادرسانی به محروم‌مان شهرستان لنگرود دست به کار شد؛ همچنان که پس از گذشت سی‌سال، یادگاری‌های وی در روستاهای این شهرستان پا بر جاست. او توانسته بود با سیچ نیروها و تشکیل تیم‌های پزشکی و درمانی، توانایی‌های فوق العاده خودش را بروف دهد. در همین راستا، از دفتر حزب جمهوری اسلامی به او مدیریت جهادسازندگی استان گیلان و همچنین مدتها پس از آن استان مازندران را پیشنهاد دادند اما او حاضر به پذیرش این مسؤولیت‌ها نشد و اعلام کرد که دوست دارد در همان محدوده بازار و تهران بماند و به محروم‌مان و نیازمندان پاری رساله.

با بالاگرفتن آتش جنگ، به کار پیشیبانی جبهه‌ها و سازماندهی و جمع‌آوری کمک‌های مردمی پرداخت. بارها نیز به همراه کاروان‌های کمک‌رسانی، خود نیز به جبهه‌ها می‌رفت و تا آنجا که می‌توانست. در کنار رزم‌مندگان می‌ماند و بهشان روحیه می‌بخشید در این روند، اعتمادی که مردم به وی داشتند، بسیار برایش قابل اتکا و پیشرفت بود. در یکی از دفعات مکرری که به همراه کاروان‌های امدادرسانی و پیشیبانی تدارکات به جبهه‌ها می‌رفت، گروهی از سیچیان شهرستان پیوارا با خود به کردستان برد؛ حرفة آنان کباب‌پزی بود تا به این وسیله خدمتی به مردمان کرد و رزم‌مندگان کنند؛ لکن ضدانقلاب به مینی‌بوس ایشان حمله آورد و شماری را به شهادت رساند.

در هیچ مرحله از زندگی و تا آخر عمر، لحظه‌ای از روحیه خدمت‌رسانی و یاوری انقلاب و مردم غافل نشد و کنج عزلت نگزید؛ همچنان که ویزگی بارز خود را به عنوان معتمد بازار و مردم، حفظ کرد.

خداآوند نیز به آبرو و عزت وی برکت می‌بخشید تا بتواند مردی مؤمن و انسانی خدمتگزار برای خلق او بماند. در کنار آن، به واسطه روحانیت خانوادگی و روحیه عرفانی، به سروden غزل‌های ماندگار می‌پرداخت که کتاب «تمنای نگاه» را در همین باره به چاپ رساند.

حال، بازمانده و فرزند او، برادر محمد رضا فاضلی دوست، یکی از همان آدم‌هایی است که می‌توانند من و تو را به روح‌های بلندوالا، آشناتر و تزدیک‌تر سازند؛ یکی از همان آدم‌هایی که «توی پیچ و خم زندگی روزمره» می‌روند که گم و فراموش شوند. آنان که گم و گور شدند، من و تو هم از بیاد «خود» خواهیم رفت و غریب‌تر و بیگانه‌تر و گمنام‌تر از همیشه، خواهیم زیست و مرد.

او توانسته پاسخ عقل‌من بدهد. امیدوارم پاسخ پرسش داشته و نداشته تو هم باشد؛ یا دست کنم بشود.
و این است پاسخ دل من:...